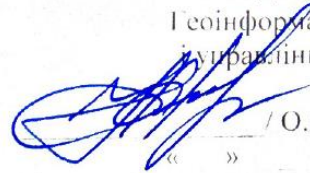

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ
Кафедра землеустрою і кадастру

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. Декана факультету
Геоінформаційних систем
і управління територіями

/ О.В.Нестеренко /

«   »   2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дисципліни спеціальної підготовки за вибором»

«Соціально-екологічні проблеми сучасного землекористування»

(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
193	Геодезія та землеустрої

Розробник(и):

Петраковська О.С., д.т.н., професор

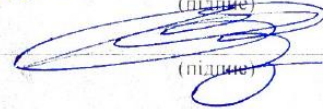
(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Реутова О.Г., к.т.н., доцент

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри землеустрою і кадастру
протокол № 20 від «19» травня 2020 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(Петраковська О.С.)

(прізвище та ініціали)

Схвалено НМКС

Протокол № 8 від " 02 " червня 2020 року

Голова НМКС

(підпис)

(Нестеренко О.В.)

(прізвище та ініціали)

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2019-2020 рр.

Шифр за планом	Доктор філософії	Форма навчання: денна, вечірня								Кількість індивідуальних робіт	Форма контролю	Семестр
	Назва дисципліни	Кредитів на сем.	Обсяг годин						Самостійна робота			
			Всього	аудиторних								
				Разом	у тому числі			семінарські				
Л	Лр	Пз										
ДВ	Соціально-екологічні проблеми сучасного землекористування	5	150	50	20		30		100	1	залік	6

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є поглиблення теоретичних знань та практичних навичок в питаннях соціально-екологічних проблем сучасного землекористування, зокрема: історії та причин виникнення концепції сталого розвитку; досвіду впровадження соціально-орієнтованого землекористування в інших країнах; фінансових та правових механізмів взаємодії держави з приватними власниками земельних ресурсів; впливу антропогенних факторів на погіршення екологічної ситуації; відсутності екологічно і соціально орієнтованої координації між різними власниками і користувачами земельних ділянок.

2. Компетентності студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст
1	2
Інтегральна Компетентність (ІК)	ІК Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань. ЗК03. Здатність вести фахову наукову бесіду та дискусію із широкою науковою спільнотою та громадськістю державною мовою за відповідним рівнем ораторської майстерності, демонструвати високий рівень загальнонаукового та професійного понятійного апарату під час презентацій результатів наукових досліджень, формувати наукові тексти

	<p>в письмовій формі, організовувати та проводити навчальні заняття, використовуючи прогресивні інформаційно-комунікаційні засоби.</p> <p>ЗК04. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.</p> <p>ЗК05. Здатність до цілеспрямованого та наполегливого самовдосконалення, усвідомлення соціально-моральної та етичної відповідальності за одержані наукові результати.</p> <p>ЗК07. Здатність ініціювати, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності, самостійно проводити наукові дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проектів.</p> <p>ЗК08. Здатність використовувати сучасні методи та технології наукової комунікації державною та іноземною мовами на сучасному технологічному обладнанні з залученням цифрових технологій та новітнього інструментарію для проведення досліджень на рівні якісного виконання, яке відповідає національному та світовому рівням.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	<p>ФК01. Володіння актуальною інформацією щодо сучасного стану, тенденцій розвитку, проблематики та наукової думки у сфері професійної діяльності.</p> <p>ФК02. Здатність використовувати сучасні методи фізичного, математичного моделювання, статистичного аналізу та прогнозування із використання новітніх прикладних програм, комп'ютерних систем та мереж, програмних продуктів при створенні нових знань, отриманні наукових та практичних результатів у сфері професійної діяльності.</p> <p>ФК03. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень.</p> <p>ФК04. Здатність проводити експериментальні дослідження, виконувати кількісну та якісну оцінку їх результатів, систематизувати та формулювати експертно-аналітичні висновки, інтегруючи знання з суміжних дисциплін при розв'язанні наукових проблем в галузі.</p> <p>ФК05. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері геодезії та землеустрою та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних виданнях з геодезії та землеустрою та суміжних галузей.</p> <p>ФК07. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних, геоінформаційні системи, спеціалізоване програмне забезпечення та інші електронні ресурси у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.</p> <p>ФК08. Системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.</p>

3. Програмні результати навчання

Професійні результати навчання	<p>ПР01. Демонструвати знання та розуміння філософської методології наукового пізнання, психолого-педагогічних аспектів професійно-наукової діяльності, власний науковий світогляд та морально-культурні цінності, Розвинене критичне мислення, професійну етику, академічну доброчесність, повагу до різноманітності та мультикультурності в поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним самовдосконаленням професійного та наукового рівня.</p> <p>ПР02. Демонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.</p> <p>ПР04. Демонструвати знання із наукової та професійної підготовки для підтвердження достатнього рівня компетентності у виборі методів наукових досліджень, оцінки їх наукової новизни та практичного значення при вирішенні спеціалізованих завдань в галузі.</p> <p>ПР05. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач в області теоретичних досліджень, застосовувати їх в галузі професійної діяльності.</p> <p>ПР06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі</p> <p>ПР07. Мати передові концептуальні та методологічні знання з геодезії та землеустрою і на межі предметних галузей. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.</p> <p>ПР08. Демонструвати вміння самостійно ставити та розв'язувати відповідні організаційно-управлінські завдання на основі дотримання законодавчої бази, принципів доброчесності та відповідальності за успішний кінцевий особистий та командний результат на основі сучасної теорії і практики організації та управління функціонуванням науково-професійних видів діяльності.</p>
---------------------------------------	---

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Концепція сталого розвитку – як базовий принцип організації соціально-орієнтованого землекористування

Лекція 1. Сталий розвиток – історія та принципи соціально орієнтованого землекористування (2 год).

1. Історія та причини виникнення концепції сталого розвитку, її основні принципи.
2. Основні фактори необхідності впровадження концепції сталого розвитку
3. Впровадження концепції сталого розвитку на правовому та практичному рівні.

Висновки

Лекція 2. Програма ООН «UN HABITAT» як Декларація із забезпечення покращення життя людей і запобігання вичерпання природних ресурсів (2 год).

1. Причини виникнення Програми, її основні тези.
2. Участь України в Програмі ООН «UN HABITAT» та її підпрограмах
4. Шляхи забезпечення ресурсоефективності, життєздатності та екологічної стійкості територій.

Висновки

Лекція 3. Міжнародний досвід в організації соціально-орієнтованого землекористування (2 год).

1. Досвід вдалого впровадження соціально-орієнтованого землекористування в високорозвинених країнах.
2. Досвід вдалого впровадження соціально-орієнтованого землекористування в країнах що розвиваються.

Висновки

Лекція 4. Урахування історико-культурних та релігійних особливостей регіонів при забезпеченні їх сталого розвитку (2 год)

1. Врахування ролі історико-культурної спадщини при забезпеченні соціально орієнтованого розвитку
2. Врахування інтересів різних соціальних груп при забезпеченні соціально орієнтованого розвитку

Висновки

Лекція 5. Державно-приватне партнерство як метод урахування інтересів різних соціальних груп для досягнення спільної мети (2 год)

1. Гнучкі фінансові та правових механізми взаємодії держави (громади) з приватними власниками/користувачами земельних ресурсів та об'єктів нерухомості, які дозволяють ефективно використовувати наявний територіальний та майновий ресурс з урахуванням інтересів всіх соціальних груп.
2. Спільні інвестиційні проекти.

Висновки

Змістовний модуль 2.

Екологічні проблеми сучасного землекористування

Лекція 6. Формування та розвиток екологічної мережі (екомережа), як механізм збереження та раціонального, невиснажливого використання природних ресурсів та

передумова забезпечення сталого, екологічно збалансованого розвитку (2 год).

1. Концептуальні засади формування європейської екомережі
2. Етапи створення європейської екологічної мережі
3. Національний досвід формування екомережі. Тенденції та проблеми.

Висновки

Лекція 7. Основні антропогенні фактори, які модулюють екологічну ситуацію на планеті (2 год).

1. Аналіз основних антропогенних факторів, які впливають на погіршення екологічної ситуації
2. Системність антропогенних факторів, ступінь їх впливу, основні наслідки.

Висновки

Лекція 8. Розвиток великих сільськогосподарських підприємств як один з основних факторів зміни клімату. Шляхи запобігання (2 год).

1. Наслідки неконтрольованого використання хімікатів.
2. Наслідки знищення лісів для збільшення площ ріллі,
3. Наслідки створення нових пасовищ для випасу худоби в промислових масштабах.

Висновки

Лекція 9. Роль зелених насаджень при забезпеченні екологічно сталого розвитку

1. Причини та наслідки зменшення площ зелених насаджень (2 год).
2. Природно-заповідний фонд як ключовий елемент екологічної мережі
3. Проблеми екологічно і соціально орієнтованої координації між різними власниками і користувачами земельних ділянок
4. Невизначеність правил користування та відновлення зелених насаджень

Висновки

Лекція 10. Рішення покращення екологічної ситуації в великих містах в умовах дефіциту вільних земельних ресурсів (2 год).

1. Застосування нестандартних сучасних підходів
2. Підходи до розвитку рекреаційних зон на базі існуючих зелених зон, промислових об'єктів, що не використовуються за призначенням тощо.
3. Використання 3D можливостей територій міст.

Висновки

Змістовний модуль 3.

Напрацювання навичок аналізу причин погіршення соціально-екологічної ситуації та оцінки наслідків (на прикладі різних регіонів України)

Практичне заняття 1 (2 год)

Виявлення економічних та правових чинників, які гальмують національне соціально-орієнтоване землекористування. Пропозиції щодо їх усунення.

Практичне заняття 2 (2 год)

Виявлення та аналіз проблем соціально-орієнтованого землекористування урбанізованих територій.

Практичне заняття 3 (2 год)

Виявлення та урахування історико-культурних, традиційно-звичаєвих та релігійних чинників впливу на регіональне землекористування. Приклади або пропозиції щодо їх гармонізації з метою забезпечення сталого розвитку територій.

Практичне заняття 4 (2 год)

Застосування практик державно-приватного партнерства з метою забезпечення інтересів різних соціальних груп, на прикладі використання різних джерел фінансування.

Практичне заняття 5-6 (4 год)

Оцінка впливу складових екомережі на екологічний стан регіонів.

Практичне заняття 7-8 (4 год)

Виявлення основних антропогенних чинників, які модулюють екологічну ситуацію в регіоні, населеному пункті, об'єднаній територіальній громаді (за вибором студента).

Практичне заняття 9-10 (4 год)

Виявлення та аналіз чинників що обумовлюють необхідність переходу до соціально-орієнтованого землекористування в регіонах переважно сільськогосподарського використання земель. Виявлення основних екологічних наслідків нераціонального використання сільськогосподарських земель на прикладі конкретного регіону України. Пропозиції щодо їх усунення.

Практичне заняття 11-12 (4 год)

Аналіз зарубіжного досвіду щодо сталого розвитку територій на прикладі конкретного зарубіжного регіону. Оцінка можливості застосування зарубіжного досвіду в Україні.

Практичне заняття 13 (2 год)

Виявлення та аналіз чинників нестабільного розвитку територій природо-заповідного фонду в сучасних умовах. Пропозиції щодо їх збереження.

Практичне заняття 14-15 (4 год)

Узагальнення причин та наслідків виникнення проблем екологічно нестабільного та не гармонізованого соціального розвитку регіону (населеного пункту) України. Визначення шляхів подолання проблем

При виконанні практичних занять студент має можливість сам обрати територію для дослідження.

Виконання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота присвячена аналізу причин погіршення соціально-екологічної ситуації та оцінки наслідків (на прикладі різних регіонів України, населених пунктів, об'єднаних територіальних громад). Об'єкт дослідження обирається PhD студента студентом з урахуванням теми його дисертаційного дослідження, що надає можливість здобувачу використати отримані результати в науковій роботі.

5. Методи навчання

При вивченні дисципліни застосовується комбінований підхід до навчання спрямований на досягнення необхідних компетентностей, на основі поєднання лекцій, семінарів, практичних занять, самостійної роботи. Практичні заняття спрямовані на аналіз реальних кейсів, на яких розбираються теоретичні ідеї та оцінюються практичні ситуації; самостійна - на навчання на основі досліджень та презентації отриманих результатів.

Основна увага приділяється студентоцентрованому підходу шляхом застосування різних способів подачі матеріалу.

6. Методи контролю та оцінювання знань

Для контролю програмних результатів навчання з дисципліни використовуються різні форми проведення контролю: вхідний, поточний, контроль виконаних індивідуальних занять, підсумковий контроль.

Вхідний контроль, як передумова успішного вивчення навчальної дисципліни, проводиться перед вивченням курсу, з метою визначення обсягу знань, умінь та навичок з дисциплін, які забезпечують успішне навчання курсу.

Поточний контроль здійснюється на семінарських, практичних заняттях, метою виявлення ступеня розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі.

Підсумковий контроль, метою якого є встановлення дійсного змісту знань студентів за матеріалом вивчення дисципліни та вміннями застосовувати їх у практичній діяльності, здійснюється шляхом проведення заліку.

Загальна оцінка складається з урахуванням результату заліку та результатів поточного контролю.

Поточне оцінювання			Підсумковий тест	Сума балів
Змістовні модулі				
1	2	3		
10	20	30	40	100

7. Методичне забезпечення дисципліни

1. Адаптація до змін клімату (зелені зони на варті прохолоди) [Електронний ресурс] – Режим доступу :<http://necu.org.ua/adaptatsiya-do-zminy-klimatu-zeleni-zony/>
2. Бондар Г. Архітектурні конкурси та конкурси розвитку території демократії в дії. - К.: Арт-Книга, 2017. - 292с.
3. Вакулик І.І./Паркові зони м. Києва як сегмент сучасної // Науковий журнал «Science Rise». - №8 (49) - 2018. - С.55-56
4. Деркульський Р. Ю. Удосконалення економічного механізму збереження зелених зон у містобудівних системах / Р. Ю. Деркульський // Економіка природокористування та охорони навколишнього середовища. 2018. УДК 332.362:711.43/.712.2. С. 136–141;
5. Інституціоналізація природно-ресурсних відносин: [колективна монографія]/ за заг.ред.д-ра екон.н., проф., акад. НААН М.А.Хвесика.-К.: ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2012.-400с.
6. Коваленко А.А. Функції зелених насаджень міста / А.А. Коваленко // Містобудування та територіальне планування. УДК 712.252. С. 207-208.
7. «Концепція Загальнодержавної програми розвитку заповідної справи на період до 2020 року»
8. Крупник А. Зарубіжний досвід громадського контролю: уроки для України /А.Крупник // Громадянське суспільство.–2008.–№5(7).–С. 13–17.
9. Левцов С.В. Організація надання рекреаційних послуг органами
10. місцевого самоврядування у столичному регіоні : [автореф. дис. канд. наук з держ. упр. : 25.00.04]/ С.В.Левцов. – К.: Нац. акад. держ. упр. при Президентові України., 2017. - 20с.

11. Нова програма розвитку міст [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://habitat3.org/wp-content/uploads/NUA-Ukrainian.pdf> (дата звернення 10.01.2020 р.)
12. Новаковська І.О. Управління міським землекористуванням: [монографія] / І.О. Новаковська. – К.: Аграр. наука, 2016. – 304 с.
13. Петраковська О.С., Тацій Ю.О. Девелопмент нерухомості та сталий розвиток міст. . – К.: Видавничий дім «Кий», 2015. – 504 стор
14. Петраковська О.С., Тузова Л.І. Управління земельними ресурсами Том 4. Екологічне, планувальне та будівельне право / TEMPUS IV. Донецьк: УНІТЕХ, 2012, 282 стор
15. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні: Закон України від 24.11.2015 № 817-VIII // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/817-19> (дата звернення 10.01.2020 р.)
16. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 № 2673-XII// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2673-12>(дата звернення 10.01.2020 р.)
17. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу "Курортполіс Трускавець":Закон України від 18.03.1999 № 514-XIV// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-14>(дата звернення 10.01.2020 р.)
18. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу "Курортполіс Трускавець": постанова Кабінету Міністрів України № 1441 від 9 серпня 1999 р. // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1441-99-%D0%BF>(дата звернення 10.01.2020 р.)
19. Програма розвитку зелених зон міста Києва »[Електронний ресурс]. – Режим доступуhttp://kmr.ligazakon.ua/SITE2/1_docki2.nsf/alldocWWW/F568AC23F047A944C22573C00053FA80?OpenDocument
20. Approach to Community Recreation Facility Planning in Edmonton [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://docplayer.net/141270006-Approach-to-community-recreation-facility-planning-in-edmonton-october-2018.html>
21. City of Brandon/ Recreation and Community Facilities Master Plan [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.brandon.ca/images/pdf/Recreation/Recreation_Master_Plan.pdf
22. Demographic Statistics Database / United Nations Statistics Division [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://data.un.org/>(дата звернення 10.01.2020 р.)
23. Jacobs Jane/ Cities and the Wealth of Nations: Principles of Economic Life. Paperback/J.Jacobs/ –New-York byVintage., 1985. P/272. ISBN 9780394729114.
24. Petrakovska Olga, Mykhalova Mariia SOCIO-ECONOMIC AND ECOLOGICAL ASPECTS OF LAND MANAGEMENT. ACTA Scientiarum Polonorum, Formatio Circumiectus Zeszyt 17 (4) 2018
25. Programme of the Tenth World Urban Forum, 8-13 February, 2020[Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://wuf.unhabitat.org/page/programme-glance> (дата звернення 10.01.2020 р.)
26. United Nations Human Settlements Programme (UN-HABITAT) [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://www.unbrussels.org/united-nations-human-settlements-programme-un-habitat/>(дата звернення 10.01.2020 р.)